

VIŠNJA PAVIČIĆ TAKAČ*
MIRNA RADIŠIĆ

ISTRAŽIVANJE STRATEGIJA ČITANJA MLADIH UČENIKA ENGLESKOGA KAO STRANOG JEZIKA: IZRADA INSTRUMENTA

U radu se opisuje postupak izrade upitnika o strategijama čitanja na engleskom kao stranom jeziku primjerenoga učenicima mlađe školske dobi. Detaljno se opisuje provedena eksploratorna faktorska analiza čiji je cilj bio poboljšanje mjernoga instrumenta, kao i ispitivanje povezanosti varijabli. Također je provedena i analiza pouzdanosti. Na temelju dobivenih rezultata predložena je tipologija strategija čitanja koja uvažava uzrast i kognitivne sposobnosti učenika.

Ključne riječi: upitnik, strategije čitanja, engleski kao strani jezik, rano učenje.

1. UVOD

U procesu učenja i usvajanja drugoga jezika¹ razlikuju se strategije učenja, odnosno one koje učenje čine učinkovitijim, i strategije razumijevanja, odnosno one kojima učenici postižu razumijevanje onoga što uče. U strategije razumijevanja ubrajaju se strategije čitanja i strategije slušanja. Strategije čitanja² općenito obuhvaćaju načine na koje učenici shvaćaju zadatak čitanja, kako pronalaze smisao u onome što čitaju i što čine ako nešto ne razumiju, a uključuju brzo dijagonalno čitanje teksta za upoznavanje s općim sadržajem (engl. *skimming*), brzo letimično čitanje za pronalaženje jedne određene informacije (engl. *scanning*), pogađanje, prepoznavanje leksičkih parova (engl. *cognates*) i leksičkih skupova, smisleno čitanje, predviđanje, aktiviranje općeg znanja, zaključivanje, uočavanje foričnosti i odvajanje glavnih ideja od sporednih (Barnett *in* Brantmeier 2002.).

Istraživanja strategija kojima se učenici koriste pri razumijevanju teksta na drugom jeziku³ započela su 70-ih godina prošloga stoljeća, a potekla su iz istraživanja čitanja na materinskome jeziku⁴ koja su ispitivala uporabu i vrste strategija te njihov utjecaj na razumijevanje pisanoga teksta. Istraživanja strategija čitanja koje se primjenjuju u drugome jeziku sličnoga su karaktera, odnosno bave se odnosom između uporabe strategija čitanja i uspješnosti u razumijevanju pročitana (npr. istraživanja koja su

* Doc. dr. sc. Višnja Pavičić Takač, Filozofski fakultet, Osijek
Mr. Mirna Radišić, viši predavač, Učiteljski fakultet, Osijek

¹ Pod pojmom drugog jezika u ovom se radu shvaća učenje novog jezika u prirodnoj sredini i učenje novog jezika u zemlji u kojoj on nije osnovno sredstvo komunikacije, osim u slučajevima kada je razlika između drugog i stranog jezika bitna za razumijevanje pitanja o kojem se raspravlja.

² U ovom se radu govori o strategijama čitanja sa svrhom razumijevanja pročitana, a ne o svladavanju vještine čitanja u smislu dekodiranja grafičkih simbola (prema Brewster i sur. 2003).

³ Detaljniji pregled istraživanja donose Singhal (2001) i Brantmeier (2002).

⁴ Više o strategijama čitanja s razumijevanjem na hrvatskom kao prvom jeziku v. Čudina-Obradović 2000.

proveli Haquebord, Carrell, Bossers *in* McDonough 1995.). Nešto su manje brojna istraživanja koja se bave problemom odnosa između uspješnih i neuspješnih čitača i strategija kojima se koriste (npr. istraživanje Sheikh i Ratnawati iz 2004. godine). Najmanji je broj istraživanja ispitivao odnos između metakognitivne svjesnosti o strategijama čitanja, uporabi strategija i uspješnosti u čitanju (npr. istraživanja koje su proveli Carrell 1989. i Schoonen i Hulstijn 1998. godine). Uptonovo (1994) istraživanje također pripada malobrojnim istraživanjima koja ispituju ulogu prvog i drugog jezika pri uporabi strategija čitanja na tekstu na drugom jeziku i promjenjivost njihovih uloga s obzirom na razinu komunikacijske jezične kompetencije. Nadalje, istraživači su se rijetko bavili razlikama u uporabi strategija čitanja s obzirom na spol ispitanika. Kada govorimo o ranom učenju stranoga jezika, izrazito je mali broj istraživanja strategija čitanja s učenicima mlađe dobi⁵. U literaturi nalazimo opise dvaju takvih istraživanja: istraživanje Waxman i Padron s učenicima 4., 5. i 6. razreda osnovne škole i Paris i Meyers s učenicima 4. razreda osnovne škole (*in* Singhal 2001).

Pregled dosadašnjih istraživanja strategija čitanja ukazuje na nemogućnost generalizacije njihovih rezultata iz više razloga. Općenito, razlike između istraživanja s obzirom na profil ispitanika, vrste tekstova i zadataka otežavaju usporedbu dobivenih rezultata (Brantmeier 2002.). Nadalje, istraživači se koriste različitim metodama utvrđivanja vrsta strategija i učestalosti njihove primjene kao što su glasno navođenje misli, intervju, upitnik, promatranje i retrospektivna pisana izvješća.

Upitnik se kao instrument prikladan za prikupljanje podataka o strategijama čitanja na drugom jeziku vrlo često koristi (npr. u istraživanjima koje su proveli Barnett, Carrell, Raymond, Schueller, Brantmeier *in* Brantmeier 2002). Tome je razlog činjenica da upitnik omogućava prikupljanje veće količine podataka u kraćem vremenskom periodu, a prikupljeni podaci imaju visok stupanj strukturiranosti. Na taj se način dobivaju frekvencije odgovora podložne statističkim postupcima i analizama, a time i vjerodostojnijim zaključcima. Međutim, uporaba upitnika ne jamči i univerzalnu primjenjivost, pogotovu ako je cilj istraživanja ispitati specifičnosti određene skupine strategija u ciljanom uzorku. Stoga je izrada posebnoga upitnika koji bi bio primjeren kontekstu istraživanja, odnosno stupnju razvoja i dobi učenika, opravdana (Chamot 2001., Pavičić Takač (u tisku)).

Istraživanje čiji opis slijedi temeljeno je upravo na navedenom načelu: pristupilo se razvoju upitnika kao instrumenta za mjerenje uporabe strategija čitanja na stranome jeziku i to za ciljanu populaciju učenika mlađe školske dobi.

2. CILJ ISTRAŽIVANJA

Glavni je cilj istraživanja izrada prikladnoga upitnika za mjerenje učestalosti uporabe strategija čitanja na engleskome kao stranom jeziku kod učenika mlađe školske dobi. Uz to, cilj je utvrditi temeljnu strukturu, odnosno latentne varijable koje leže u osnovi međusobne povezanosti manifestnih varijabla, a radi kondenziranja i reduciranja

⁵ Istraživanja strategija čitanja na prvom jeziku s učenicima mlađe dobi su brojna (primjerice, Mayers i Paris, Canney i Winograd, Gardner i Kraus, Gambrell i Heathington *in* Carrell 1989).

varijabla na manji broj koherentnih subskala. Na temelju tako dobivenih rezultata bit će moguće predložiti tipologiju strategija čitanja na engleskom kao stranom jeziku kod učenika mlađe školske dobi.

2.1. METODOLOGIJA ISTRAŽIVANJA

2.1.1. Instrument

Za mjerenje učestalosti uporabe strategija čitanja na engleskome kao stranom jeziku kod učenika mlađe školske dobi sastavljen je polazni upitnik na temelju proučavanja relevantne literature i nacrtu upitnika o strategijama učenja mlađih učenika (Cohen i Oxford 2002). Dio upitnika spomenutih autora koji se odnosi na strategije čitanja sastoji se od tvrdnji izraženih u prvom licu i podijeljenih u tri skupine:

- 1) što činim da bih više čitao/la,
- 2) što činim kako bih razumio/jela što čitam i
- 3) što činim kad nešto ne razumijem.

Previđeno je da ispitanici uz svaku tvrdnju stave plus, kvačicu ili minus u skladu s vlastitim slaganjem s navedenom tvrdnjom.

S obzirom na činjenicu da se engleski jezik uči u Hrvatskoj kao strani jezik te da se od naših učenika mlađe školske dobi ne očekuje dodatno čitanje na stranom jeziku kod kuće, prva skupina tvrdnji nije u potpunosti primjerena za uvrštavanje u upitnik. Ipak, u upitnik su uključene četiri tvrdnje koje se odnose na čitanje nastavnoga i nenastavnoga materijala kod kuće kako bi se više doznalo o čitateljskim navikama učenika.

U sljedećoj fazi provedeni su razgovori s nastavnicama engleskoga jezika te su izuzete tvrdnje koje se odnose na podcrtavanje važnih dijelova ili označavanje u bojama jer obrada teksta u tom smislu nije ustaljena praksa na nastavi stranoga jezika s mlađim učenicima. Upitnik je dopunjen tvrdnjama koje se odnose na društvene strategije na temelju pretpostavke da su primjerene i učestale među našim učenicima, te da ih treba provjeriti (npr. *Kada nešto ne razumijem, pitam para u klupi.*). Također, u upitnik je uvrštena i jedna afektivna strategija (*Kod kuće čitam na engleskom jeziku priče koje su mi jako zanimljive.*). Tvrdnje su ispisane u prvom licu jer je cilj istraživanja usmjeren na osobne strategije ispitanika. Vodeći računa o dobi ispitanika kojima je upitnik namijenjen, primijenjena je jednostavna ljestvica procjene koja sadrži tri kategorije (1=nikad, 2=često, 3=uvijek). U upitnik je uvedeno jedno pitanje otvorenog tipa kako bi učenici dobili prostor za osoban odgovor tj, navođenje potencijalno izostavljene strategije. Dakle, početna verzija upitnika sadržava 18 tvrdnji (v. Dodatak 1).

Provjeri prihvatljivosti formulacija i grafičkoga rješenja upitnika prethodio je neformalan razgovor sa skupinom od tri odlične učenice (dvije četvrtog i jednom trećeg razreda osnovne škole) kojima je objašnjena svrha ispunjavanja upitnika. Učenice su proučile upute i tvrdnje iz upitnika kako bi se provjerila jasnoća i jednoznačnost formulacija te prihvatljivost grafičkoga rješenja te, sukladno dobivenim reakcijama, unijele eventualne promjene. Učenice su se složile da su upute i čestice jasno formulirane i da je grafičko rješenje prihvatljivo. U sljedećem je koraku upitnik proveden u jednoj osnovnoj školi u skupini od 17 učenika četvrtoga razreda. Iako su svi upitnici vraćeni ispravno popunjeni, uočena je potreba da se učenici upozore kako

ne treba brisati pogrešno zaokružene odgovore, nego se preporuča križanje pogrešne i zaokruživanje ispravne kategorije. Ovom je provjerom utvrđeno da su čestice u upitniku primjereno oblikovane, da je grafičko rješenje prihvatljivo te da je učenicima za popunjavanje upitnika potrebno najviše 12 minuta.

2.1.2. Uzorak

Za istraživanje je odabran uzorak koji su sačinjavali učenici četvrtoga razreda triju osnovnih škola koji engleski kao strani jezik uče od prvoga razreda. U svrhu postizanja reprezentativnosti uzorka odabrane su škole iz različitih sredina (gradske, prigradske i iz manjega mjesta). Na taj su način u istraživanje uključeni učenici kojima predaju različite nastavnice i koji se u nastavi koriste različitim udžbenicima. Istraživanje je provedeno na uzorku od ukupno 165 ispitanika, od toga 73 djevojčica i 92 dječaka. Učenici koji prate nastavu po prilagođenom programu sudjelovali su u ispunjavanju upitnika, ali njihovi rezultati nisu uključeni u statističku obradu.

2.1.3. Postupak

Istraživanje je provedeno u sklopu redovitih sati engleskoga jezika. Prije provođenja upitnika učenicima je objašnjena njegova svrha i način popunjavanja demonstracijom jednog primjera. Učenicima je pojašnjeno da se termin „priča“ odnosi na sve vrste tekstova na engleskom jeziku (priče, slikovne rječnike, stripove, časopise za djecu i drugo) te da čitanje kod kuće uključuje i čitanje tekstova u udžbeniku engleskog jezika radi vježbe ili zabave. Nadalje, ispitanici su zamoljeni da pročitaju pismene upute u upitniku te da ga pažljivo, savjesno i iskreno popune. Također im je rečeno da u svakom trenutku mogu tražiti dodatna pojašnjenja. Za popunjavanje upitnika ispitanicima je trebalo najviše 14 minuta.

2.2. REZULTATI I DISKUSIJA

Podaci prikupljeni upitnikom statistički su analizirani pomoću programskoga paketa *SPSS for Windows 15.0 (Statistical Package for Social Sciences)*. Provedena je faktorska analiza s ciljem utvrđivanja prirode obrazaca koji se nalaze u većem broju varijabli kao i reduciranje varijabla na manji broj koherentnih subskala. Uz faktorsku analizu provedena je i analiza pouzdanosti. Faktorskoj analizi prethodila je provjera primjerenosti prikupljenih podataka. Inspekcija korelacijske matrice te KMO i Bartlettov test potvrdili su prikladnost statističke obrade prikupljenih podataka faktorskom analizom (KMO mjera iznad 0,6 na razini značajnosti 0,01).

Ekstrakcija faktora provedena je metodom glavnih komponenata. Početna statistika prikazana je u tablici 1.

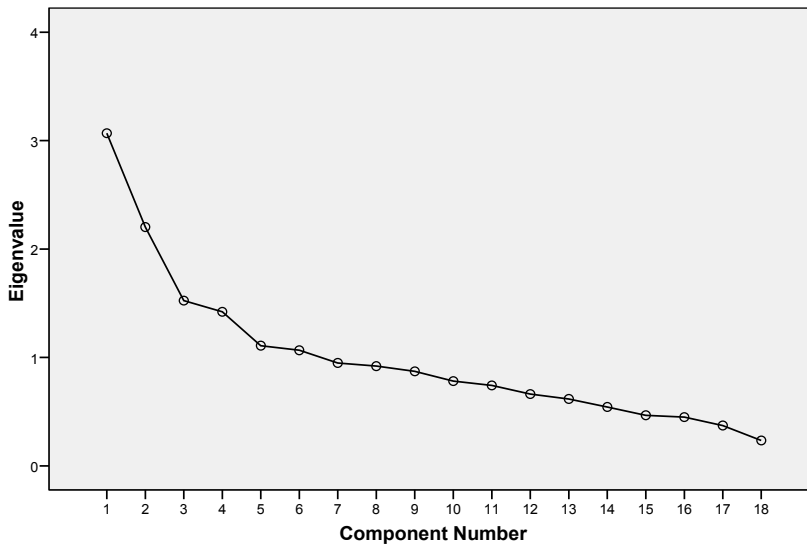
Tablica 1: Početna statistika faktorske analize za varijable strategije čitanja.

čestica	ukupno	% varijance	kumulativni %
1	3,068	17,047	17,047
2	2,203	12,236	29,283
3	1,525	8,470	37,753
4	1,421	7,893	45,646
5	1,109	6,159	51,804
6	1,066	5,924	57,728

7	,949	5,274	63,002
8	,920	5,110	68,112
9	,872	4,842	72,955
10	,782	4,343	77,297
11	,742	4,121	81,419
12	,662	3,678	85,097
13	,617	3,427	88,524
14	,543	3,017	91,541
15	,467	2,593	94,133
16	,450	2,499	96,632
17	,372	2,068	98,700
18	,234	1,300	100,000

Tablica 1 pokazuje da se u početnoj matrici latentnih dimenzija izdvojilo šest komponenata čiji je eigenvalue veći od jedan i koje objašnjavaju ukupno 57,73 % varijance.

Scree Plot

Slika 1: Grafički prikaz (engl. *scree plot*) početnih varijabli strategija čitanja.

Grafički prikaz početnih varijabli strategija čitanja (Slika 1) pokazuje promjenu smjera krivulje nakon druge i treće komponente. S obzirom da prve dvije komponente objašnjavaju 29,28% varijance, što je više nego preostale četiri zajedno, te su dvije komponente zadržane za daljnju analizu.

Rotacija komponenti izvršena je Varimax metodom uz prethodnu Kaiserovu normalizaciju varijabli. Zadržane su saturacije veće od .40. U tablici 2 dana je matrica koja prikazuje raspored komponenti i manifestnih varijabli.

Tablica 2: Rotirana matrica varijabli strategija čitanja.

čestice	komponenta 1	komponenta 2	h^2
S10 Kad nešto ne razumijem, pitam para u klupi.	,657		,528
S3 Pitam nastavnicu da provjerim jesam li dobro razumjela/razumio.	,654		,611
S4 Pitam para u klupi da provjerim jesam li dobro razumjela/razumio.	,647		,521
S9 Kada nešto ne razumijem, pogledam značenje riječi u udžbeniku.	,642		,522
S17 Kad čitam kod kuće i nešto ne razumijem, pogledam značenje riječi u rječniku.	,576		,519
S8 Kada nešto ne razumijem, pitam nastavnicu.	,507		,537
S15 Kod kuće čitam priče na engleskom jeziku.		,772	,780
S18 Kod kuće čitam na engleskom jeziku priče koje su mi jako zanimljive.		,704	,755
S5 Pročitam priču više puta.		,571	,457
S1 Pažljivo pregledam slike uz priču.		,548	,633
S13 Čitam polako i gledam slike u udžbeniku.		,451	,556
S11 Usmjeravam pozornost na ono što je u priči važno.		,448	,539
S7 Zaustavim se i razmišljam o onome što čitam.		,406	,677
Postotak varijance	15,368	13,915	
Kumulativni postotak	15,368	29,283	
Chronbachova α	,696	,668	
Chronbachova α ukupno	,672		

h^2 = komunalitet

Iz matrice se rotiranih varijabli vidi da je u obje latentne komponente sadržan gotovo jednak broj manifestnih varijabli: u prvoj šest, u drugoj sedam. Pregledom komponentata utvrđeno je da u Komponenti 1 prevladavaju društvene strategije i uporaba vanjskoga izvora informacija. Drugim riječima, ispitanici koji se koriste ovim strategijama čitanja ne oslanjaju se na svoje znanje i iskustvo ili tekst koji čitaju za prevladavanje problema nerazumijevanja pročitano, nego traže pomoć drugih osoba ili izvora znanja. Ova je komponenta nazvana *Uporaba vanjskih izvora informacija*. Komponentu 2 čine kognitivne strategije koje karakterizira oslanjanje na vlastite sposobnosti razumijevanja i zaključivanja (npr. na temelju popratnih vizualnih dodataka tekstu) te sklonost čitanju. Stoga je ova komponenta nazvana *Samostalno čitanje*. U tablici 2 prikazani su detalji za obje komponente. Dvije skupine strategija čitanja i pojedinačne čestice koje su se na pojedinim komponentama formirale predstavljaju prijedlog tipologije strategija čitanja na engleskom jeziku učenika mlađe školske dobi.

Analizom procjene pouzdanosti subskala utvrđeno je da je alfa koeficijent unutarnje konzistencije veći od 0,6, dakle dovoljno jak za obje subskale te upitnik ukupno. Sukladno ideji da kognitivni razvoj desetogodišnjaka i jedanaestogodišnjaka odlikuje prijelaz iz faze konkretnih u fazu formalnih operacija (Piaget *in* Vasta i sur. 1997), rezultati analize potvrđuju da su ispitanici kognitivno sposobni ispuniti upitnik koji od njih zahtijeva procjenu vlastitih konkretnih i mentalnih aktivnosti.

3. ZAKLJUČAK

S obzirom na glavni cilj istraživanja, može se zaključiti da je *Upitnik o strategijama čitanja na engleskom jeziku za učenike mlađe školske dobi* pouzdan i valjan instrument za mjerenje učestalosti uporabe strategija čitanja kod mlađih učenika. Faktorskom analizom dobivena je pročišćena i kvalitetnija inačica upitnika predloženoga od strane Cohen i Oxford (2002). Primjena eksploratorne faktorske analize omogućila je i istraživanje složenih odnosa između ispitivanih varijabli, a na temelju rezultata predložena je podjela strategija čitanja u dvije skupine: *Samostalno čitanje* i *Uporaba vanjskih izvora informacija*. Predložena tipologija uvažava dob, tj. kognitivne sposobnosti učenika.

U okviru daljnjih istraživanja, preporučuje se dodatno provjeravanje psihometrijskih odlika ovoga upitnika, kao i predložene tipologije strategija čitanja. Iako uporaba upitnika pruža mogućnost testiranja hipoteza, komparacije rezultata velikoga broja ispitanika i općenito provođenja niza različitih statističkih analiza - a time i izvođenja zaključaka – istraživači moraju biti svjesni i određenih ograničenja. Jedna od najvažnijih slabosti upitnika jest činjenica da podaci odražavaju ono što ispitanici misle da čine, a ne ono što zaista čine. Stoga se preporučuje primjena dodatnih istraživačkih metoda (tzv. triangulacija metoda) kojom bi se rasvijetlili oni procesi i pojave u ovome području koje je upitnikom nemoguće obuhvatiti. Triangulacijom metoda osigurava se promatranje iste pojave iz više aspekata, a jedino je na temelju tako provedenoga istraživanja moguće zaključke i generalizirati.

LITERATURA

- Brantmeier, C. (2002.) Second Language Reading Strategies Research at the Secondary and University Levels: Variations, Disparities, and Generalizability. *The Reading Matrix*, 2/3.
- Brewster, J., Ellis, G. i Girard, D. (2003.) *The Primary English Teacher's Guide*, Paerson Education Limited.
- Carrell, P. L. (1989.) Metacognitive Awareness and Second Language Reading, *The Modern Language Journal*, 73/ii: 121-134.
- Chamot, A. U. (2001.) The role of learning strategies in second language acquisition. *In* Breen, M. P. (ed.) *Learner Contributions to Language Learning*, Longman.
- Cohen, A. D. i Oxford, R. L. (2002.) Young Learners' Language Strategy Use Survey. [www.carla.umn.edu/about/profiles/CohenPapers/Young Lg Strat Srvy.doc](http://www.carla.umn.edu/about/profiles/CohenPapers/Young_Lg_Strat_Srvy.doc) (4. 4. 2007.)

- Cohen, L., Manion, L. I Morrison, K. (2007.) *Metode istraživanja u obrazovanju*, Jastrebarsko: Naklada "Slap".
- Čudina-Obradović, M. (2000.) *Kad kraljevna piše kraljeviću: psihološki temelji učenja čitanja i pisanja*, Zagreb: Udruga roditelja Korak po korak za promicanje kvalitete življenja djece i obitelji.
- McDonough, S. (1995.) *Strategy and Skill in Learning a Foreign Language*, Arnold.
- Oxford, R. (1990.) *Language Learning Strategies: What Every Teacher Should Know*, Boston: Heinle&Heinle.
- Pavičić Takač, V. (u tisku) *Vocabulary Learning Strategies and Foreign Language Acquisition*, Clevedon: Multilingual Matters.
- Schoonen, R. i Hulstijn, J. (1998.) Metacognitive and Language-specific Knowledge in Native and Foreign Language Reading Comprehension: an Empirical Study among Dutch Students in Grades 6, 8 and 10, *Language Learning*, 48/1: 71-107.
- Singhal, M. (2001.) Reading Proficiency, Reading Strategies, Metacognitive Awareness and L2 Readers, *The Reading Matrix*, 1/1.
- Sheikh, A. i Ratnawati M. A. (2004) Making Sense of Text: Strategies Used by Good and Average Readers, *The Reading Matrix*, 4/1.
- Upton, T. A. (1997.) First and Second Language Use in Reading Comprehension Strategies of Japanese ESL Students, *TESL-EJ*, 3/1.
- Representations of Text and to L2 Working Memory, *Applied Linguistics*, 25/3: 315-339.
- Vasta, R., Haith, M. M. i Miller, S. A. (1997.) *Dječja psihologija*, Jastrebarsko: Naklada Slap.

SUMMARY

YOUNG LEARNERS' READING STRATEGIES IN ENGLISH AS A FOREIGN LANGUAGE: DEVELOPMENT OF A MEASURING INSTRUMENT

This study is concerned with the development of an instrument used to assess young learners' reading strategies in English as a foreign language. It describes in detail the exploratory factor analysis that was used to improve the research instrument and to explore the relationships between survey items. Also, a reliability analysis was carried out. A reading strategy typology that takes into consideration learners' age and cognitive abilities was suggested on the basis of the results.

Key words: questionnaire, reading strategies, English as a foreign language, early language learning.

Primljeno: 1. rujna 2007.

Dodatak 1: Upitnik o strategijama čitanja na engleskom jeziku za učenike mlađe školske dobi

UPITNIK ZA UČENIKE 4. RAZREDA

KAKO ČITAM NA ENGLISKOM JEZIKU?

Pažljivo pročitaj rečenicu, odaberi odgovor i zaokruži ga.

	NIKAD	ČESTO	UVIJEK
*Pažljivo pregledam slike uz priču.	1	2	3
Razmišljam o tome što će se dalje dogoditi u priči koju čitam.	1	2	3
*Pitam nastavnicu da provjerim jesam li dobro razumjela/razumio.	1	2	3
*Pitam para u klupi da provjerim jesam li dobro razumjela/razumio.	1	2	3
*Pročitam priču više puta.	1	2	3
Brzo preletim pogledom po tekstu i slikama kako bih shvatila/shvatio o čemu se radi prije nego počnem čitati od početka.	1	2	3
*Zaustavim se i razmišljam o onome što čitam.	1	2	3
*Kada nešto ne razumijem, pitam nastavnicu.	1	2	3
*Kada nešto ne razumijem, pogledam značenje riječi u udžbeniku.	1	2	3
*Kada nešto ne razumijem, pitam para u klupi.	1	2	3
*Usmjeravam pozornost na ono što je u priči važno.	1	2	3
Ako nešto i ne razumijem u priči, nastavljam čitati.	1	2	3
*Čitam polako i gledam slike u udžbeniku.	1	2	3
Kada nešto ne razumijem, pokušam pogoditi o čemu se radi.	1	2	3
*Kod kuće čitam priče na engleskom jeziku.	1	2	3
Kad čitam kod kuće i nešto ne razumijem, pitam nekoga (roditelja, starijeg brata, sestru i dr.)	1	2	3
*Kad čitam kod kuće i nešto ne razumijem, pogledam značenje riječi u rječniku.	1	2	3
*Kod kuće čitam na engleskom jeziku priče koje su mi jako zanimljive.	1	2	3

Ako činiš još nešto za vrijeme čitanja što nije navedeno, dopiši.

*Čestice označene zvjezdicom čine završnu verziju *Upitnika o strategijama čitanja na engleskom jeziku za učenike mlađe školske dobi*.